

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

El Sant Jordi, cuerpo del delito, que forma part de la ornamentació de la casa.

Casa de la familia Terradas, situada á la Gran Via Diagonal, calificada per don Prudencio de Casa del crimen y en torn de la qual s' ha creat la novela que tant ha fet riure durant vintiquatre horas als barcelonins.

LA SENMANA ULLADA POLITICA

El debat sobre 'l conjunt del projecte de Administració local terminá victoriosament per la Solidaritat catalana. Ab son briós discurs de réplica el Sr. Cambó deixá trossejats á n' en Canalejas y en Moret, tatzantlos, y ab probas, de menos lliberals que 'l mateix Maura, y fent notar que las actuals aspiracions de Solidaritat compresas en el programa del Tivoli, en Moret y en Canalejas las havian sustentadas, no explicantse com ara que la cosa va de bó puguin tirar-se enrera, com no siga pera posar de relleu una vegada més la seva política verbalista, falsa y buyda de substancia. Per aixó Catalunya está empenyada en implantar una nova política formal y práctica, que rebent las inspiracions de la lliure voluntat del poble emanada del sufragi, atengui sempre ab preferencia á tot dogmatisme, las necessitats vivas y palpitants de las regions y del Estat.

El discurs de 'n Cambó, acerat, incontrovertible, fidel expressió del voler actual de Catalunya, ha produhit efectes politichs de gran importancia. En primer lloch una ceguera suicida en la gripia liberal, que s' aferra en el concepte centralista y absorbent del Estat y en el manteniment á tota costa de la ley de Jurisdiccions, que será la seva eterna vergonya. Están boigs de rabia. Y desd' ara anuncian que farán una guerra á mort al projecte de Administració local, fins arribar á l' obstrucció, presentant esmenas á tots els articles. Millor que siguin ells, un partit dinástich, els que s' oposin á l' obra del seu compare. Si ho hagués intentat l' esquerra de la Solidaritat, tal vegada els dos partits oligárquichs s' haurian coaligat en defensa del projecte, tal com en Maura 'l presentá, es á dir, reforsant tots els ressorts dels poders centrals.

Un altre efecte s' ha produhit en las filas conservadoras. A causa de l' actitud benévola de 'n Maura ab els elements solidaris, de la correcció estudiada ab que 'ls ha parlat y de las promesas que ha fet de atendre algunas de las sevas esmenas, el disgust comensa á cundir en las filas de la majoria, fins ara tan compacta. L' Amo Toni va perdent aquella confiança absoluta que tenia entre 'ls seus adeptes, y 's percibeixen ja sintomas de conjura per part de alguns gelosos, com en Besada, com en Garcia Alix, com en Sánchez Toca, com el mateix Dato, que aprofitarán la primera ocasió pera ferli la trabeta.

Además el cel del canceller mallorquí se va entenebrint pel cantó de Inglaterra. ¿Qué succehirá, si com se presúm, Espanya adquireix certs compromisos, que modifiquin l' actitud que respecte al Marroch, preconisava 'l primer ministre?

Heus aquí una serie de motius que induheixen á creure, qu' ell tan vanidós y segur de si mateix, ja deu comensar á no tenirlas totas.

De todas maneras, en la jugada del projecte de Administració local, es evident que 'ls partits dinástichs fan de bola y la Solidaritat de taco. Y 'l taco está en bonas mans.

***

A propòsit del agravi inferit: la bandera catalana que 'ls socis del Cente catalá de Santiago de Xile arbolaren en el seu balcó, els derrotats en els últims debgs parlamentaris tractaren de pendre la reñja, provocant una nova febrada patriótic.

De segur que si 'ls nostres paisans de Ultramar ho haguessen presmit, haurían renunciat de bon grat á fer na manifestació, pera la qual estavan e el seu dret perfecte, pero que transponada al Parla-

ment espanyol podia donar lloch á una dislocació de la qüestió catalana, tan acertadament plantejada pels diputats solidaris. Naturalment, qu' ells no podían preveure aquest aspecte de la qüestió, y obraren dignament. Pero aquest cas ha de servir á tots

de saludable advertencia, per evitar á tota costa que á la marxa segura y victoriosa de la Solidaritat, s' hi interposin incidents que puguin contribuir á interrómpra ó desviarla. ¿Qué més volen els naufruchs, sino un cap de corda per' amarrars'hi?

La Casa del crimen ó ab l' infundi entre camas

—Esta farsa me ha salido un poquito desigual...

Per això l'acort de no insistir per ara en la qüestió provocada en el Senat pel Sr. Rusiñol ha meregut l'aplauso de Catalunya. No es una demostració de feblesa d'esperit sino una prova de serenitat i una regla de bona tàctica. Temps queda per ventilar les totes les qüestions pendents; però això serà quan a la Solidaritat li convingui, i no per quan interressi als seus enemics. La mateixa facilitat ab que 'ls catalans sabem enfrenar determinats impulsos es la demostració més palpable de la capacitat política de Catalunya, contra la qual s'estrellaran sempre les artimanys dels que la voldrien veure presa del desconcert, del desvaneciment i de la divisió per dominar-la ab més facilitat.

Els oligarques s'hauran de persuadir que se las han d'heure ab un poble que sab ahont va, ab un poble que no bada, que sab conquistar posicions, y defensarlas sense recular.

Ha comensat la discussió dels pressupostos. Fins ara la minoria solidaria es l'única que 'ls impugna, ab gran copia de arguments y datos; pero entre la soletat més espantosa.

Els nostres diputats, al cumplir ab el seu deber, donan a l'Espanya contribuent, un nou testimoni del seu interès per ella, quau els que haurien de vetllar per la seva sort, la deixan abandonada, indefensa, en las garras cobdiciosas dels govern oligarquics.

Aixís, tots els fets s'apilotan, pera reforçar en la conciencia nacional, la rahó de ser de la gran campanya patriótica, inspirada en el pensament de Catalunya.

PEP BULLANGA

Camí del éxit

Es indubtable qu' en la discussió sobre la totalitat del projecte de Administració local, corresponen els honors de la victoria als diputats solidaris y al Sr. Azcárate, digne jefe de la Unió republicana, que ab tant talent y ab un acert tan admirable va secundarlos. Aixís ho reconeix unánimement l'opinió pública, y 'ls mateixos enemics del gran moviment de Catalunya no poden ocultarho.

Prescindirém dels éxits personals alcansats principalment pels Srs. Suñol y Cambó, porque 'ns consta que ni l'un ni l'altre 's proposan fer política de lluhiment, puig com a bons solidaris que son, hi ha alguna cosa que 'ls interessa més que la satisfacció del seu amor propi, per llegítim y respectable que sigui aquest sentiment. Lo que més els importa es el bé d'Espanya realitat per l'esforç de Catalunya. La política de la Solidaritat té un caràcter especial, enterament nou, en tot y per tot. Un dels seus lemas ha de ser y es: «Els homes sempre per la idea, y may la idea pels homes.» Es a dir, l'antífessis de la divisa dels vells partits que tot ho sacrifican al interès personal.

Per això s'equivoquen sempre que de la Solidaritat se ocupan, mirantla a través dels cristalls ab que 's veuen ells ab ells. Quan creuen que 'ls homes solidaris que més logran sobressurtir treballan pera fabricarse un pedestal al objecte de constituir-se en capítols de bandos rivals en pugna, assegats de preponderancia y exclusivisme, demostren no conèixer als nostres homes ni haver sabut ferse càrrech de l'essencia del gran moviment de Catalunya que conta ab ells ab tot lo que posseixen: talent y abnegació.

Ni la Solidaritat en bloc, ni cap dels diversos elements que la integran, avuy com avuy, aspira a la conquesta del poder. Altra feyna hi ha, dirém valguentnos de una frasse vulgar. Una finalitat tan mesquina 'ns allunyaria del nostre objectiu, que consisteix en la conquesta de la opinió, en la transubstanciació del nostre pensament en la conciencia nacional, en la vivificació del esperit públic fins a conseguir la virtualitat efectiva, inconstruible de la voluntat del poble. Un objectiu essencialment democràtic qual realització exigeix llargas y porfidadas campanyas en las quals la fé que 'ns alenta ha de corre parellas ab la constancia que no 's cansa y ab la tenacitat que no recula may.

En aquest punt tots els solidaris, desde l'extrema dreta a l'extrema esquerra, pensém lo mateix, en perfectíssima concordancia ab el pensament del poble de Catalunya, de qual bon seny y sentit práctic ens esmerarem sempre en ser fidels intérpretes. L'unió de tots subsistirà mentres existeixi un sol obstacle a remoure y un sol enemic en peu. Las inevitables diferenciaciones de criteri que pugnin oferirse, no pondrán may estat de rivalitat ni de lluyta, per lo mateix que careixerán del incontinencia de miserias personals y concupiscencias que Catalunya no toleraria. En el terrer verge de l'ànima popular, no hi poden creixer las plantas venenosas.

Heus aquí posat al descubert el secret de la forsa creixent y avassalladora de la Solidaritat catalana, enfront dels partits del règimen oligarquic, cada dia més descompostos, a cada moment més amensats de disolució. Heus aquí explicada la gran victoria alcansada en els últims debats parlamentaris. Els nostres dignes representants s'han batut desde un terren ferm, contra enemics sense punt de apoyo, y als quals el terren que trepitjan se 'ls esllavissa.

Aixís un home nou en las bregas parlamentarias, el Sr. Cambó, ha lograt revolver a uns professionals de la retórica tan experts com en Moret y en Canalejas.

La ficció y la mentida, per ben vestidas que s'ofereixin, no poden ja resistir las escamegas de la veritat real, armada de la sinceritat, qu' es la més terrible de las armas, quan encarna en l'ànima del poble y ha adquirit el bon tremp en las puras y sanitas corrents de l'opinió.

Els dos capítols del partit lliberal tenian el propòsit de dulcificar la seva actitud respecte al moviment solidari; pero 's vejeren privats de ferho baix la pressió dels elements més cridaners, més intemperants, més cegos y apassionats de sas respectivas collas, y 's tancaren per molt temps, potser pera sempre, el camí franch y expedit del poder, qu' es el seu desideratum. No podrán ja alcansarlo sino promovent terribles conflictes. No constituheixen ja un partit gubernamental, sino una pandilla perturbadora, que quan se proposi exercir el mando, apart de las dificultats internes que la minan, haurá de topar ab la formidable corrent de la opinió, de aqueixa opinió no ja sols concentrada a Catalunya, sino que 's va difundint cada dia més per tot Espanya.

Més caute en Maura, sab fer quan menos bona cara al mal temps. Ell podrà aborrir al *montón*; pero en lloch de tirars'hi de boig, segur d'estrellars'hi, el flanqueja amablement, y no repara en oferir certes concessions, encare que molt limitadas, a las actuals aspiracions de Catalunya. Podrá permetre que 's realisi en certa manera més ó menos real y efectiva l'nostre programa del Tivoli: podrà jugar ab dos jochs de cartas pera calmar las alarmas dels seus partidaris, cada dia més inquietos, y no exasperar a una part dels solidaris que tenen fé en las sevas promesas... Que las compleixi ó no, res hi perdrá la Solidaritat. En el primer cas podrém donar un pas endavant; y en el segon, s'anulará en Maura per caréixer de l'únich motiu que avuy justifica la seva permanencia en el poder. Perque no es, ni pot ser may, la Solidaritat presonera de 'n Maura; més aviat es en Maura presonera de la Solidaritat.

Catalunya que fou avants un element negatiu en el tripijoch dels bandos oligarquics, es avuy l'arbre mestre de la política espanyola. Un arbre mestre de una solidés a tota prova, y que per moments se va enfortint, ab las adherencias de tots els elements sans y alentats de la nació, de tal manera que si avuy té una potencia com a deu molt prompte la tindrà com a cent. Deixeu que vaja cundint la gran idea concebuda a Catalunya: deixeu que l'admirable exemple donat per la regió catalana trobi imitadors en las demás regions d'Espanya, y veuren que bastará que 's dupliqui ó tripliqui l'actual representació solidaria de las Corts, pera que de un régimen basat en la ficció, en la mentida, en el convencionalisme y en l'explotació del Estat, no 'n quedi, en poch temps, ni rastre.

Quantas amenassas se 'ns dirigeixin podém ja desd' ara despreciarlas, considerantlas els agònichs estertors de una mort per asfíxia. Un temps feyan efecte, porque encare no se 'ns comprenia bé. Llavoras qualsevol exageració patriótera, qualsevol calumnia burda contra Catalunya, trobavan eco sorollós, ressonant, aclaparador. Mes avuy ja no succeheix aixís: avuy no sols se 'ns comprén, sino que se 'ns estima: se té en nosaltres fé y esperansa: el respirém a pler aquest estat propici de l'opinió viva d'Espanya, y 'ns sentim forts y decidits, y 'ns tenim per invencibles.

L'enemic en estat de descomposició, ens alenta a prosseguir la nostra tasca fins a portarla a terme.

P. K.

ELS PROPAGANDISTAS DEL ODI

IDIOTISME Y IMPOSTURA

ARCELONA en massa ha acullit ab una formidable riatlada la última hassanya policíaca de la *Gaceta xina*. Els arrous de la kábila no sossegan: per tot arreu buscan y creuen descubrir atachs a la integritat nacional. Y quan no 'n troban, els inventan, sobre tot en aquells moments en que la Solidaritat logra alcansar algun dels seus grans éxits d'opinió. Llavoras se desajampanan per desviar l'atenció del públic y agyalir la satisfacció dels solidaris. Pero d'algun temps ensá s'ha de reconèixer que la cosa les va salient un poquito desigual.

Tres anys feya que, en una gran casa de la Diagonal, un Sant Jordi, de rajola de Valencia, estavamantant l'aranya, a sol y serena, sense que ningú hi tingués res que dir, quan el diumenge, coincidint ab una de las arribadas *trunfals* de D. Prudencio, 'ls va donar la gana de descubrir que aquell Sant Jordi era un separatista. La proba estava en una inscripció en lletra gòtica que, colocada al peu de la imatge, diu aixís: «*Sant Patró de Catalunya, torneunos la llibertat*», y estava encare més manifesta en un'altra inscripció llatina que adorna un rellojete de sol de la mateixa, y que, encare que no s'entén gayre bé, sembla que vulgui dir: «*Quan arribará l'hora...*» Naturalment: l'hora de la llibertat de Catalunya.

Ab això, degudament inflat, n'hi havia prou per armar la gran saragata, y acusar a la Solidaritat de separatista. Perque, ¿qui ha construït aquella casa? En Puig y Cadafalch, un solidari; ergo, tots els solidaris son responsables del Sant Jordi, de l'aranya, del rellojete de sol y de la inscripció que 's lleigeix y de l'altra posada en llatí, pera major picardia. Ab la mateixa llógica 's podria dir: —Es aixís qu'en Lerroux no paga 'ls comptes y nega la seva firma, donchs tots els lerrouxistas son uns trapalóns.

Pero la *Gaceta xina* no 's para en barras, y va anunciar el gran descubrimient del terrible atentat, ab lletas grosses que deyan: SEPARATISMO Y ARQUITECTURA, omplint quatre columnas y pico ab una acusació tremebunda, capás de rompre las sabatas del lector, porque fins las sabatas se riguesen d'aquella cómica indignació patriótica.

Y ab tot, el Sr. Ossorio—a qui tothom tenia per una persona seria—la va pendre en serio, y va enviar l'assumpto als tribunals, disposant que la policia vigilés la *Casa del crimen*, en la previsió de que qualsevol malvat, alsantse de puntetas, pogués canviar dissimuladament las pecaminosas rajolas de Valencia, que están casi al alcans de la mà, no més que a uns trenta metros d'altura. Lo important

en aquests cassos es prevenir que 's pugui burlar l'acció de la justicia.

El jutjat de guardia primer, y seguidament el de la Concepció, practicaren ab molta activitat las diligencias. Inspecció ocular y minuciosa de Sant Jordi, de l'aranya, del rellojete y de las inscripcions; citació a declaracions al amo de la casa, al arquitecte Puig y Cadafalch, y al insigne gallego Iglesias, esbirro major de la kábila lerrouxista.

Y quan tothom se creya que la *Casa del crimen* seria alsapremada y ben lligada ab cadenas, porque no s'escapés, conchuida a la presó modelo, y quan esperava tothom que per escarment de solidaris separatistas al Sr. Puig y Cadafalch l'empoliarían en la punxa de la torre més alta de la mateixa, el Jutjat va decidir que no hi havia delictes y que no tenia per què molestarse, ni embrutar més paper sellat.

Sant Jordi pot seguir matant l'aranya fins que 's cansi; el lema «*Sant Patró de Catalunya, torneunos la llibertat*», procedent d'uns goigs, no té res de subversiu, y l'altra inscripció del rellojete, que tant costava d'interpretar, es un vers de Virgili, que vol dir: «*Deu vos dón bon' hora*». Y aquest es l'únich, en tot cas, que deuria cambiarse per un altre que digués: «*Deu vos fassa bons*».

Hauria resultat molt divertit que haguessin sigut processats, a més del arquitecte y el propietari del edifici, l'autor ignorat d'uns goigs antics, y el poeta Virgili, cerador de l'*Eneida*, y cicerone del Dant en son viatge al Infern. Al cridarlos de reixas endintre, ¿quina senyas haurían posat en els edictes? La decisió del jutjat ha deixat patidifusos als polissóns de la *Gaceta xina*. Aixís se dedueix de las següents paraulas que publicavan el dimars: «*Leemos con sorpresa en el Noticiero que el Juzgado no encuentra penable la leyenda de San Jorge. ¿SEBÁ VERDAD? El Sr. Presidente de la Audiencia tiene la palabra.*»

Si, té molta rahó la *Gaceta*: que parli el senyor President de l'Audiencia. Si nosaltres ens trobessim en el seu lloch bé parlaríam. Y parlaríam anc que no fos més que pera dir lo següent:

«En vista de que hi ha a Barcelona uns buscarrahons que cegats per l'odi, y dihentse més adelantats que ningú, tenen per subversiva la paraula *llibertat*, noble aspiració dels individuos y de las colectivitats;

«En atenció a que están possehits d'un enterboliment mental, que ab molta facilitat els fa confondre todas las cosas, prenent lo lícit per pecaminós, y al poeta romá Virgili per un separatista catalá,

«Y considerant que si se 'ls deixa solts, ab las sevas alarmas no donarán un moment de sossego a las autoridades y als Tribunals de Justicia, que tenen altra feyna més important que ocuparse de las sevas etzagalladas;

«Quedan condemnats a tancament perpetuo en la celda d'un manicomi, ahont tindrán a la seva disposició un trapeci, porque mentres duri la seva reclusió pugan entretenirse y matar el temps fent planxas.»

P. DEL O.

metjes. Molt preciós es per Espanya el seu concurs; pero per poderlo prestar, com tots desitjém, ha de ser sense detriment de la seva salut, que 'ns es tan volguda. El sacrifici de la impaciencia d'avuy es la penyora de nous dias de gloria.

El colaborador de *La Publicidad*, D. Ramón Corredó, ha sigut condemnat a sis mesos y un dia de presó correccional. Es una nova víctima de la Ley de Jurisdiccions, d'aquesta Ley que 'ls lliberals varen fer y qu'en Moret, al promulgarla, consigná en un preámbul, la forma en que debía aplicarse, es a dir, may quan l'escriptor cometés una inadverencia y si sols en els cassos en que la intenció pecaminosa quedés ben patentisada.

Una vegada més s'ha demostrat que las paraulas d'en Moret no tenen cap valor: tan sols els seus actes fan desgracias.

El ministre d'Estat va dir en plé Parlament que la bandera catalana no es espanyola.

Vels'hi aquí una declaració qu' es més que *separatista*; es una manifestació *separadora*, contra la qual protesta Catalunya, que, tant vol ser espanyola, com que dedexa actualment tots els seus esforços a la regeneració d'Espanya.

Uns quants socis de la *Casa del Pueblo*, van dirigir-se a n'en Lerroux, exposantli la conveniencia de donar comptes de la seva gestió.

Y ell rexinantse com si l'hagués picat una vespa, excamà:

—¿A mi pedirme cuentas? ¡Están Vdes. frescos! Esto es un ejército y YO soy el general. Si continuan Vdes con la pretensión de pedirme cuentas me veré precisado a enseñarles la puerta, y cuando no venga aquí nadie cerraré la puerta y entregaré la llave al propietario de los terrenos.

Y d'això'n diuen democracia práctica! Y del establemientu' explotará en Lerroux mentres raji, y que quan eixi de rajar se 'n apoderará l'amo dels terrenos, s'atreixen a dirne la *Casa del Pueblo*, la *Casa de todos*.

Caldrá qu' Ajuntament ho tingui en compte per quan se tracte de las sollicitadas subvencions. Enhorabona hi haj un remat de béns que 's deixin esquillos, si s'avnen a pagarho ab la seva llana; pero per lo que toca Barcelona, no s'ha de tolerar de

cap manera, porque, per Barcelona, en Lerroux no es un general, sino un ranxero que 's vol menjar tots els cigrons.

Entre alguns elements solidaris actualment se parla molt de la dreta y de l'esquerra de la *Solidaritat*.

Al meu entendre aquesta diferenciación avuy es prematura. Ja vindrá l'hora de deslindar camps. Aixó podrà y deurá ferse quan Espanya sigui mestressa de si mateixa y no quedin enemics comuns a qui combatre.

Pero mentres hi haja enemics en peu, cal treballar a una ab la dreta y ab l'esquerra, y sobre tot ab el cap y ab el cor.

L'espirituós regidor lerrouxero, el conegut Zurdo, presentá en la sessió passada del Ajuntament, una proposició pera crear una brigada eventual destinada a treure 'l fanch dels carrers dels pobles agregats, depositat en els mateixos per las continuas plujas d'aquests dias.

El nostre *obrero sevillano*, enfangat sempre de cap a peus, vol treure fanch y 's preocupa de la llimpiesa dels nostres carrers.

Ens sembla que també s'hauria de preocupar de la llimpiesa de certs regidors; d'aquelles célebres quatre mil pessetonas de consums qu' encare están enfangadas, y de dictámens que s'engangan sobre la taula senmanas y més senmanas, per servir als amichs que 's dedican al comer de begudas alcohólicas en la via pública.

La proposició del Olivares fou trasladada en carretó a la comissió corresponent porque allí dormís la mona.

Diu *El País* que en el debat sobre el projecte de administració local, el millor discurs sigué l' que deixá de pronunciar en Melquiades Alvarez.

Extranjo que *El País* alabi l'equivoch silenci del passarellet asturiá, sent aixís que tothom sab que si no parlá, sigué per por de que algú li preguntés: —¿Vol fer el favor de dirnos de una vegada quan se decidirá a baixar del saltador republicá per anar a espicossar en la menjadora de la monarquia?

«Desde quan *El País* tan partidari de la revolució, es amich y admirador de las nebulositas republicanas?

Nosaltres primer que la *Gaceta xina* hem combatut el negoci *Hispano-marroquí*. Falta, descaradament a la veritat quan vol donar a entendre que la Solidaritat l'ampara, per ser cosa del Sr. Güell. Siga cosa del Sr. Güell pare, del Sr. Güell fill ó del senyor Güell esperit sant, nosaltres y ab nosaltres dignísimos diputats solidaris ens oposarem ab energia a la concessió de una ganga, que involucra un abús y una extralimitació legal.

Sápigaho el periódich de D. Prudencio: y es que a nosaltres no 'ns agrada ni l'cus-cús de Melilla, ni l'*cacau* de Fernando Póo.

A Canet de Mar han coronat solemnement a la Verge de la Misericordia.

Si 'ls diners que han gastat en la corona y en la festa, haguessin tingut la idea de destinarlos a socorre a las víctimas de las inundaciones, crech que 'ls autors de la coronació, sense ser tan amants de una imatge de fusta, haurían demostrat esserho de la misericordia que aquella Verge simbolisa.

Aquí a Espanya hi ha un divorci complert entre l'poble y l'Estat. Y entre 'ls ciutadans y l'Administració hi ha encare una cosa pitjor: hi ha una hostilitat rabiosa.

L'Administració no pensa més qu' en vexar als ciutadans, y 'ls ciutadans no 's preocupan d'altra cosa que de burlar a l'Administració.

Unicament quan tots els poders emanin de la lliure voluntat del poble, se podrà esperar que s'armonisi l'interés públic ab l'interés privat, armonia, sense la qual el progrés se fa impossible y la justicia es un mito.

VILASAR, 11 de novembre

Temps enrera, corrian rumors de que una fabrica de las petitas d'aquest poble, escorreria el género que tenia entre mans, y tancarí las portas. Mes tart, els treballadors de la mateixa, al veure que tornaven a portar género, y pensante que anirían treballant com sempre, alguns d'ells, d'allegria, varen recullir uns quants duros, y varen fer dir unas quantas missas. ¡Infelissos! ¿No es trist en el sigle vint que, encare hi hagin obrers que portin tanta llana?

Resulta, donchs, que dissapte prop passat, van despedirlos a tots, dihentlos que escorrerían lo poch que queda, y tancarían sas portas.

Are, aquests obrers, poden tornar a recullir uns quants duros més, per fer dir unas quantas missas; y si no 'n hi ha prou d'aixó, poden demanar a n'el rector, que fassi una professó ab el sant cristo grós, assistintli ells ab una atxa a la ma, a veure si tornarán a fer obrir aquesta fábrica.

BLANES, 12 de novembre

El Sindicat que 's forma en el Centre Católich de Blanes, tira avant. Apesar de que varen inaugurarho ab una conferencia, en la que 's va dir que dit Sindicat lligaría 'ls gossos ab llangonissas, es a dir, se va prometre als que volguessin formarne part ventajatas temptadoras, are resulta tot lo contrari. Els que verdaderament quedarán lligats pel clero, serán els agricultors que deixin enganysarse, puig el reglament de dit Sindicat no es altre cosa que un úkase imperial en el que 's desconeix completament la llibertat individual dels socis y 's donen facultats plenas al consell que deurá formarse de tres quartas parts al menos de socis del Centre Católich y 'ls restants podrán esser sols del Sindicat y el rector, sense l'qual no podrá ningú ni manejarse.

En fi, tot el reglament está sòls destinat a catolisar y oprimir als babaus que deixin agafarse, que serán molt pochos. Tothom ó siguin tots els obrers algo conscients ja saben que no poden esperar res de bó de una societat que sosté com a bandera la farsa religioosa y que entre 'ls personatjes més influents n'hi ha un que 's diu Costas qu' es secretari, qu' en junta general va declarar que 'ls pobres no han de saber de lletra. Y molts socis del Centre Católich pensan com el seu secretari; fins molts tenders dels que 'n son per conveniencia y que necessitan la ignorancia del poble per explotarlo més cómodament, falsificantli tots els aliments.

SECCIÓ OBRERA

Prempsa venenosa

NA de las características de tota colectivitats, petita ó gran, que més desconfiansa inspiran per l'èxit dels seus propòsits es la carencia d'energia ó la falta de constància al combatre lo que constitueixi un destorb, una nosa social. Algún fonament deu tenir allò de: «Si vols ser bisbe ficat'ho al cap.»

No tractem de molestar a ningú ab las nostras alusions; pero recordem que, fa més d'un any, la «Associació de Lectura Catalana», dignament secundada per un bon número de publicacions, y a propòsit d'un cartell repugnant, anunciador d'un periòdich barceloní destinat a ser orgue del crim, emprengué una campanya vivíssima contra la naixent publicació y contra *Los Sucesos* de Madrid, qual lectura es la més a propòsit per embotar els sentiments humans. Parà la hermosa campanya, sense haver lograt més que aixalar las alas del aucell periòdich, eco de la criminalitat, quan lo que convenia era restarli tot l'ayre; y avuy aquell periòdich funestíssim per la moral social segueix fent de las sevas com si tal cosa.

Los Sucesos de Madrid, qual èxit industrial es l'enveja de periodistas donetas per la mesquinesa ab que 's miran las cosas, y la desesperació d'empresas idòlatras del Badell d'Or, es un periòdich que acciona y fins influheix en la mentalitat del poble de la mateixa manera que una pedregada en las viñyas. Son publicacions aqueixas que als treballadors més que a ningú importa atacar de ferm, perque, confeccionadas pel crim, alimentadas pel crim y fentne del crim una especie de culte, ellas son las que viuhen y s'engreixan a espalllas de nostras companys els obrers.

Agé en absolut a tot ideal emancipador y donant per únich resultat l'atrofament de aquellas facultats que més dignifican al home, el periòdich *Los Sucesos* de Madrid, coloca milers y milers d'exemplars; el gros públich els pren febrósament de las mans dels venedors, quins fan cada senmana una manifestació de simpatia als paquets que arriban per la estació de Fransa, y s'extén sa influencia als últims racóns del poble, allà ahont may ha penetrat el llibre que instrueix y la fulla impresa que educa; als petits pobles, als humils llogarets, als hostals, cafés, barberias, tabernas, essent la única lectura de infinitat de jornalers que sols disposan d'un petit descans en sa diaria labor...

Negoci admirable el de la empresa de *Los Sucesos* de Madrid, negoci afalagador que 's cimenta sobre las fatídicas ganyotas dels assessins y las horribles contorsions de las victimas; exemple horrorós que ensenya quanta bestialitat y quanta maldat dissimulada hi ha oculta al fons del cor d'aquesta cinica societat burgesa!...

Però hem de ser justos, y hem de convenir en que, ab ser els més culpables els periòdichs especialistas en la informació del crim, no son els únichs que contribueixen al deplorable foment del salvatjisme en plena civilització. La copidicia dels explotadors de mala lley de la prempsa es tanta y tan desenfrenada que apenas hi há qui no senti formigó al cos quan de la cassa de la pessa de cinch se tracta; y davant d'un negoci tan envejable com el que proporciona el de recrear als lectors ab el relat minucios de horrors, tots els diaris, quí més quí menos, solen perdre la xaveta y 's desviuhen pera llessar a la multitud inculca la carnada del crim qu'encare goteja sanch.

Els negrers del periodisme saben prou que lo que més seduheix als lectors sense noció de la grandesa de la vida es la sanch vessada en aras d'una mala passió, y lo que millor incita las ganas de llegir a la massa inculca son las revelacions horripilants de la víctima. Y atenen a n'aquesta máxima, obligan a sos assalariats reporters a inflar el «Crimen del dia», quins, per conservar el bossinet de pa guanyat no molt dignament, rivalisan entre ells per escriure llargas columnas d'informació macabra y esgarrifadora, detalls sagnants, revelacions dels criminals, pormenors de sas vidas, tot, tot lo que siga atraures al públich incivil per la curiositat del crim... Aixís que un desgraciat mata a una pobra *coupletista*, per exemple, els periòdichs burgesos vinga bombejarlo, vinga empenyarse en revestirlo de misteri, de circumstancias sorprenents, de ocurrencias novas y originals; pero, fatalment per la brillantés periodística, els crims resultan sempre d'una vulgaritat aterrador!

Aixís, aixís es com treballan per la cultura popular aqueixos periòdichs que volen regenerarnos, diaris redactats per cervells d'hommes empaquetats de ridícula pedanteria que pretenen emanciparnos, quan ells—pobra gent!—no saben emanciparse de la esclava condició de aduladors y de alguna cosa pitjor en que viuhen, ni poden fer creixer la tirada d'exemplars dels diaris qu'ells escriuhen... indugudament.

Nosaltres, que som modestos obrers, que no pretenem ser periodistas, puig confiem la propia subsistencia al producte del treball suhat fora de lo que ab la major bona fé escribim pels nostres companys, sabem que la missió de la prempsa es ben diferenta de la que ve seguint; ha de ser molt més dignificadora.

El periòdich degué venir a la vida pera servir d'intermediari entre las inteligencias superiors y la massa humil del poble. Entre 'l món intelectual y 'l món ignorant mitjansavan distancias tan grans com la del home a la bestia; pero s'inventá la fulla periodística y las distancias desaparegueren, imposant-se al analfabetisme y debilitant el despotisme dels privilegiats. No existia manera de unir lo qu'estava massa endalt ab lo que permaneixia ensorrat massa fondo, y un poderós moviment d'emoció y d'ideas, valentse de la fulla impresa, realisá, en principi, aquesta gran revolució de la inteligencia que tendeix a aixecar al que 's mou de jonollóns entre la foscor

pera portarlo a veure clar tot lo que 'ns rodeja en la vida, a plena llum.

Aqueix fou, ó aqueix degué ser, el propòsit de la prempsa al crearse el periòdich; pero 'l réjim capitalista en que vivim ha disposat que siga altra cosa. Tot ho violenta y perverteix el réjim capitalista. El réjim capitalista engendra l'egoisme individual fins a un punt tan exageradament pronunciat, que va, naturalment, a defensar els propis interessos, els individuals interessos, atropellant tots aquells que pugan convenir a la colectivitats, per sagrats que sigan; y per aixó la prempsa, que no vol teorizar estant per lo positiu, en compte de ensenyar a las multitudes el camí de la civilització, se converteix en esclava de sas passións malsanas, resultant que 'l monstre, aqueix públich insaciable de baixa vulgaritat, de odís y de sanch, se queda tan monstre com sempre y cada vegada més aficionat a las emocións fortes.

Aqueixa es la prempsa venenosa, eco del crim, contra la qual deurian estar disposats a batallar tots els que s'interessan per la ilustració del poble, y a la que 'ls obrers, més interessats que ningú, han de ferli 'l buit més complert.

N. BAS Y SOCIAS

SEPARA... ¿QUÉ?

¡Y aixís se passa el temps!

I

—¿Ha vist aixó? —¿Qué? —El lletrero

que hi ha en aquesta botiga.

—¿Ahont? —Tocant al balcó.

—¿Veu? Vaja seguint la línia de la porta. Cap allí!

Fixis ab aquella tira de lletres blavas...

—¡Ah, just!

Unas lletres modernistas ab cargols...

—¡Aixó mateix!

¿S'ha adonat de lo que diuen?

—No, no ho veig bé.

—Jo tampoch; y a fé es cosa que m'intriga.

—¿Que creu qu' es alguna frase castigable?

—Una ignominia, una infamia, un atach vil a lo més sant...

—¡Recristina!

Llástima que sent tan alt...

—Concéntrihí ben bé la vista, prescindiend de lo demés.

—¡Calli!

—¿Ja ho veu? —Juraría...

es dir, vaja, li soch franch, no hi arribo.

—¿No hi arriba?

Acóstishí un xiquet més.

—Y ara? —Tampoch!

—¿Es possible?

—No hi puch fer més; es aixís. Y vosté ¡las ha llegidas las lletras?

—No més me faltan las del final.

—¿Y qué diuen?

—Per mi, las quatre primeras diuen *Sepa*...

—¿Sepa ó sipa?

—¡Sepa! —Pues, fill, poch a poch se m'hi ha acostumat a la vista, y aquest *sepa* no li veig.

—Perque es foch... ¡Malehit sigal!

Si tinguessim una escala...

—Ja ho crech! Ens hi enfilariam y sortiriam de duptes.

—Duptes cruels que 'm regiran l'ánima, l'entiment, la boca del cor... las tripas...

—Home, mirantho millor ¿sab que 'm sembla que diu *sipia*?

—¡Ah! No, senyor: *sepa, sepa*...

—Esperis! —¿Qué? —Dech rendirme a la evidencia.

—¿Qué tal? —Es *sepa*.

—De mica en mica ho anirém esbrinant tot. Ja tenim *sepa*; dos sílabas.

—Aném seguint. *Sepa...rá!*

—¿De veras? —¡Lo que 'm temia!

—*Separa*... ¡Vaya si ho dful!

—De lo qual pot colegirse que ab todas las demés llettras aixó dfu *Separatista*.

—Oh!... ¡Ja n'está ben segur?

—¡Qué segur ni qué xeringas!

Separa... ¿Hi ha res més clar?

Del final pot prescindi'se'n, donchs, vist el comensament, ¿quin ha de ser sínó *tista*?

—No 'n quedo ben convensut...

L'haig de palpar jo aquest *crimen*.

—Veurá, esperim un moment...

Vaig ab una correidissa a buscó uns gemelos...

—¡Cuyti,

que ara 'ls de dintre podrian modificar la inscripció, y llavors ¡adiós, pesquissas!

—Vosté no 's mogui d'aquí.

—¿Jo moure'm? ¡Aixó may!... ¡Firmes!

II

Torna l'home ab el gemelos, se 's posa a la seva mida y clavantos tremolós en la inscripció subversiva, la llegeix... y llessa un crit.

—¡Ah!

—¿Qué? —Qu'hem sigut uns ximplés.

Mirisho vosté mateix; tingui.

Clava també ab ira els ulls en las blavas lletras y al punt en son rostre 's pinta una impressió vergonyosa...

La abominable divisa que tant els ha trastornat avans de poguer llegirla y ahont ells hi veyan *sepa, separá y separatista*, es simplement un lletrero que diu: *Se planchan camisas*.

C. GUMÀ

L'automàta

ER qué es diputat?

Un día el sogre va dirli:

—Noy, la teva personalitat no está complerta. Ets del *Pollo-club*, del *Sport-club*, del *Champanye-club*, pero no ets del *Legis-club*, y aixó no puch consentirho. Hem de ferte diputat.

La idea, encare que a n'ell may se li hauria ocorregut, no va desagradarli. ¡Diputat!... N'eran l'Arturito, en Pablito, en Caimitu, l'Alfreditu... ¿Per qué no n'havia de ser ell?

Y en las primeras eleccións que vingueren, encasillat per un districte de cuyo nombre no quiero acordarme, sigué el nostre automàta honrat ab la investidura de representant del país.

—Y ara, qué?—va anar a preguntar al seu sogre quan tingué ja l'acta aprobada.

—Ara, res. Te'n vas al Congrés, prens asiento en els banchs de la majoria... y fas lo que veus fer als altres.

La feyna no era en veritat difícil. Precisament aquesta ha sigut sempre la norma del automàta: fer lo que ha vist que 'ls altres feyan.

Vejú que 'ls seus companys jugavan al *foot-ball* y va ferse *foot-ballista*.

Vingué la moto-cicleta y sigué moto-ciclista.

Aparégué l'automóvil y 's declará automovilista...

Poch, donchs, li havia de costar, una volta ingres-

sat en el remat de la majoria, adoptar las sevas costums, imitar els seus gestos y repetir els seus crits.

De tant en tant el sogre li donava instruccións.

—Aquesta tarde no faltis al Congrés. Hi haurá una votació important y es molt possible, ab els traballs que las oposicións han fet, que resulti empenyada.

—Es que aquesta tarde cabalment...

—¿Qué?

—Havia quedat ab els amichs per anar a probar un *Dion-Bouton* de quaranta caballs...

—Déixat de caballs y de botons. Al Congrés, al Congrés!

L'automàta baixava el cap y a l'hora reglamentaria se'n anava al palau de la representació nacional y ab la major tranquilitat votava sí ó votava no segons las ordres que del jefe rebia.

Avuy, convertida la funció en rutina, l'automàta ja no 'n necessita d'instruccións ni d'ordres.

Y 's mou tan bé y ab tanta precisió acciona, que qualsevol que 'l vejes *traballar* y no estés en el secret el creuria un diputat de debó, ab el seu cervell propi, las sevas ideas y la seva voluntat lliure y desembrassada.

L'automàta sab una pila de cosas sobre las quals ja ni sisquera s'ha d'admetre discussió. Per exemple:

Que 'l pervenir d'Espanya es al África.

Que 'l país está obligat a fer sacrificis.

Que 'ls catalans no més pensan en l'aranzel.

Que aixó de l'autonomia es un problema *muy pavoroso*.

Y altres pel istil, tan graves y tan *pavorosas* com aquestas.

En las sessións *mogudas*, la seva intervenció, purament mecánica, s'observa en tots els moments.

¿Que al pronunciar un diputat de la oposició un apòstrofe contra 'l Govern se sent un crit de *fuera*?

Es l'automàta.

¿Que al parlar un orador de la *llengua catalana* una veu diu: *¡Dialecto!*?

Es l'automàta.

¿Que en mitj d'una discussió empenyada algú inicia el coro de *¡A votar!... ¡A votar!...*?

Es l'automàta.

Ell se cuida de picar en el pupitre pera ofegar la veu dels contraris.

Ell es el primer que s'aixeca quan convé deixar el saló buyt.

Ell es el que ab més interés corre pels *pasillos* reculant vots pera las votacións compromesas.

A voltas algú li pregunta:

—¿Qué diu? ¿Qu'hem d'entrar a votar?

—Sí, depressa.

—¿De qué 's tracta?

—De... no ho sé... No s'entretingui.

—Pero ¿qué haig de votar? ¿Sí ó no?

—Ja li dirán a dins!...

Mirant a n'en Maura, al jefe del seu grupo, al president de la Càmera, l'home coneix ja lo que ha de passar y sab si la sessió acabarà en pau ó a crits y si 'ls moments son de tranquilitat ó *pavorosos*.

¿Don Anton riu?

No hi ha perill de res.

¿En Dato s'estira ab freqüencia el bigoti?

Mala senyal: aquí va a passar alguna cosa.

¿En González Besada 's posa y 's treu els lentes cinch vegadas cada minut?

La tempestat es segura.

Ara, lo que al automàta l'amohina es la *questión catalana*.

Dona gust sentirlo en mitj d'un rotllo de gomosos, fent gala dels seus coneixements sobre la materia.

¡Las cosas profundas que n'arriban a sortir d'aquella boca!...

Las bases de Manresa...

El separatisme...

La patria...

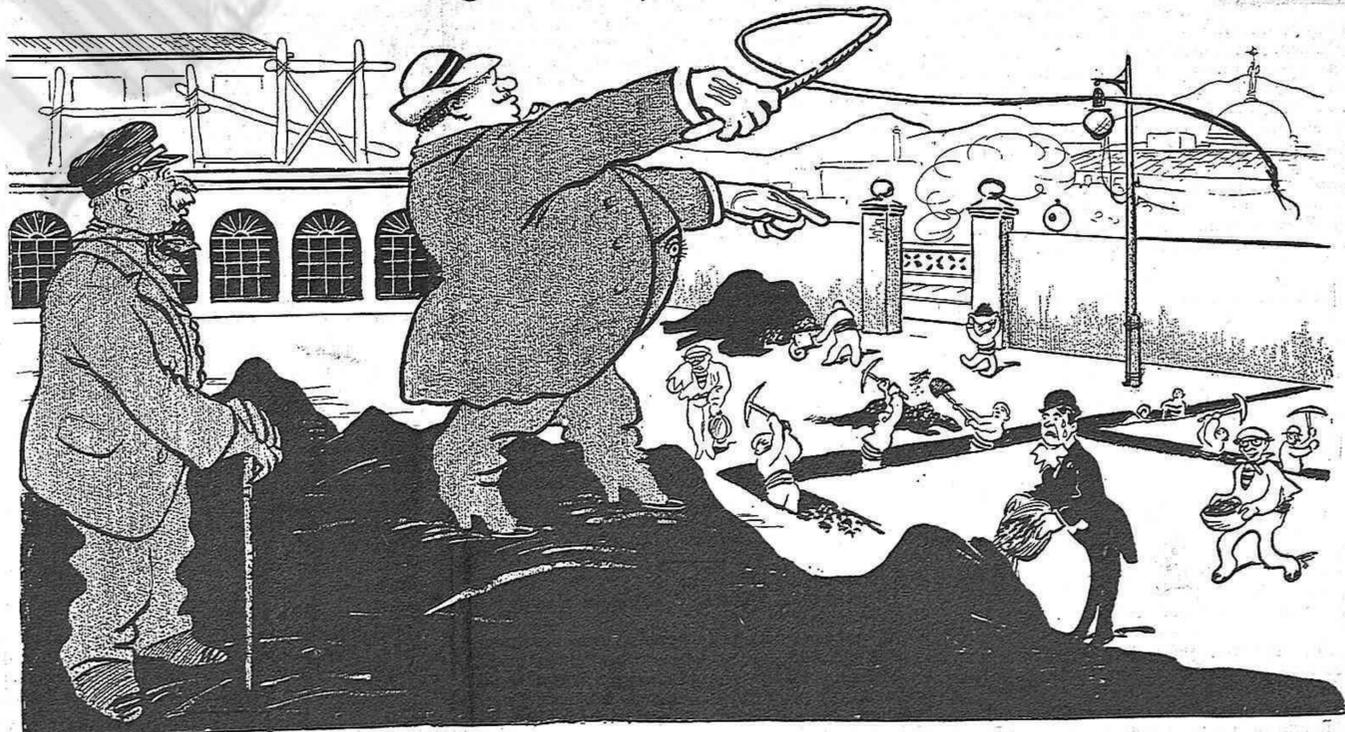
L'egoisme de Catalunya...

Els *Segadors*...

¡Oh, creguin; dona gust, dona gust!

MATÍAS BONAFÉ

En l'ingenio de don Prudencio

—¡Infelissos!... Ells se pensan que treballan pel seu forn, y per lo que treballan es per la meva vinya.

Solemne presentació dels pressupostos

¡El sach de las esgarrapadas!

REPICHS

U estàs enfutimat de debò es D. Clodoaldo Pifal. En el seu periòdic troba una manera molt expedita d'acabar ab la Solidaritat, qu' ell ne diu el separatisme. Escoltemlo:

«¡Aún es tiempo! ¿Qué hay treinta ó cuarenta asociaciones separatistas? ¡Disuélvanse! ¿Qué existe un Ateneo y una Universidad separatistas? ¡Clausúrense! ¿Qué hay miles de electores separatistas? ¡No se dé posesión á los diputados votados por ellos! ¿Qué hay una docena de periódicos separatistas? ¡Suprimanse!»

Això encare fora poch, tremendo Pifal. ¿Qué'n treuria de suprimir periòdics, de no donar possessió als diputats electes, de clausurar Ateneos y Universitats y de disoldre associacions, si la idea continuava germinant en tots els cervells? ¿Per qué no acabar d'una vegada? Per què no dir: «¿Qué hay dos millones de cabezas separatistas? ¡Cercénense!»

El tremebundo D. Clodoaldo está tan desesperat perque veu que això de la Solidaritat va cundint per tot Espanya. Ell mateix aixís ho reconeix.

Y si la cosa va seguint aixís, pot donarse'l cas de que hi haja necessitat de suprimir no sols á tots els catalans, sino á tots els espanyols, quedantse ell sol y vern, única manera de que la nació pensi y senti com un sol home.

Una cosa per l'estil de lo que deya un dement: «¡Que bé s'hi estaria al món, si tothom se moria y no hi quedava més que jo!»

Han dit els lliberals per boca d'en Canalejas y en Moret:

«Nosaltres, ans que tot, som partidaris del Estat. Bé prou que ho sabem els catalans. Partidaris del Estat, y principalment del estat de siti.»

Al pobre Miquel, quisso lerrouxiu, el seu amo l'enjega á ca la ciutat á lladrar contra'ls regidors solidaris y á llepar als antisolidaris.

Es un representant de la rassa canina á qui treuen el morrió cada dimars ó dijous pera fer el petaner á la galeria periodística del Consistori.

Quan algun regidor solidari trepitja un dels seus

estimats antisolidaris del Ajuntament, sobre tot si s'hi diu Esquerrá en castellá, els seus grinyols quedan impresos al dia següent á la perrera ó diari patriòtic del seu amo.

El quisso grinyola que grinyolarás, per no patir gana, esperant que algun altre gitano'l compri y tingui millor sort ab el comprador que trobi.

L'escriptor Manuel Bueno llansa espumaralls de rabia contra Catalunya ab las següents textuals paraulas:

«Y ahora, esos catalanes...; pero no; quede sofocada la ira en el corazón por el momento y reprima la pluma el turbión de insultos que iba á escupir...»

Tot això sense motiu ni fonament, sols perque'l dipòsit de la bilis, de tan carregat que'l té, li vessa.

Nosaltres, al Sr. Bueno, sols li podem dir una catalanada: «Que Dios le haga bueno.»

Y vels'hi aquí que'l Sr. Burell ha deixat la direcció d'El Mundo.

¿Será degut aquest fracàs directorial, al mal pas que va donar en el Congrés atacant á la Solidaritat?

Tot es cosa que podria ser. ¡Quina desgracia, emprendre un viatge y, de bonas á primeras, perdre'l mundo!

Però consolís ab els versos d'Espronceda: «El mundo, en tanto, sin cesar navega por el piélago inmenso del vacío.»

Als Estats Units han encunyat monedas d'or de deu dollars, que portan la següent divisa: «En Déu está la nostra esperanza.»

Associar el nom de Déu á las monedas es tota una pensada, que s'ha d'aplaudir per la franquesa que denota.

Es una plena confirmació de que l'or constituïeix l'únic Déu, adorat per tots els homes del món sense distinció de sectas ni de rassas.

Ja ho canta Mefistófeles: «Dio dil or.»

Diu El Globo, de Madrid: «Está resolt que la futura esquadra siga de construcció inglesa.»

Aquest es el sistema dels governants oligàrquics. Per pagar els espanyols; per cobrar els estrangers. Y diguin després si això no es cultivar el separatisme... y'l pitjor de tots, el separatisme del peculi nacional, perque'ls quartos que paguem als estrangers, aquests ja no tornan.

S'ha notat que'l Sr. Sanpedro, ministre d'Ins-

trucció pública, es l'enemich més gran que té aquí á Espanya la ensenyansa.

Ell es qui va disminuhir el sou ja massa migrat d'un gran número d'escolas; ell es també qui va augmentar els drets de matrícula.

Y ara s'assegura que s'proposa rebaxar considerablement la consignació destinada á enviar obrers al extranjer á instruhirse y perfeccionarse.

El Sr. Sanpedro, més que ministre de la Instrucció, sembla ministre de la Destrucció nacional.

Però, si bé s'examina, potser se trobi que la seva especial manera de governar es deguda á una convicció íntima indestructible.

Indubtablement el Sr. Sanpedro's preguntarà més d'una vegada: «Tú qué sabs? ¿Quins coneixements son els teus? Y á pesar de no saber res, ¿quí t'ha impedit arribar al lloch que ocupas?»

¿Per qué, donchs, fomentar la instrucció? En aquest país la ignorancia es la base de la fortuna.

S'ha votat una transferencia de crèdit pera continuar la construcció del creuher *Cataluña*. Fa divuyt anys que va comensarse, y quan s'acabi, si es que s'acaba, resultarà inservible per antiquat.

Fou pressupostat en 17 milions de pessetas y avuy se n'hi portan gastadas 31 milions.

A un Estat que dona tals mostrars d'ineptitud deuria declararse' incapacitat y posarlo baix la tutela del país. Això es lo que volém els republicans solidaris: que'l país mani.

El Sr. San José ha presentat en el jutjat de Plascencia una querrela criminal per tentativa d'estafa contra en Lerroix y en Fuente. Presenta com prova testifical el testimoni de dos ex-arcaules de Plascencia, un militar y altres vehins de la localitat.

En va D. Prudencio tractava d'escapuhirse ape lant al socorregut recurs d'entaular contra'l Sr. San José una querrela d'injurias. Aquesta vegada no tindrà escapatoria: vulga no vulga haurá de donar comptes.

Una frase d'en Moret. «La Solidaridad lleva algo que me llega al alma.»

Ja ho crech: la Solidaritat porta un bastó ab el qual trencherà l'olla del ranxo de las oligarquias.

Y això es lo que á n'en Moret li arriba á l'ànima.

Per haver ascendit al cardenalat el nunci de Madrid, Monsenyor Rinaldini, ha sigut nomenat pera substituhirlo Monsenyor Antonio Vico.

Y jo que'm creya que'l gran actor espanyol havia

mort... Podrá ser que morís; pero ara resuscita com á Nunci italiá.

Cosas de cómichs, aqueixas mutacions de personatjes.

Estich ansiós de veure si l'Antonio Vico d'ara representa tan bé com el d'avants *La muerte civil*.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—I. Com-pro-més.
- 2.ª Id. II. Ro-si-ta.
- 3.ª ANAGRAMA.—Paula—Palau.
- 4.ª TARJETA.—La Santa Espina.
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Crespía.
- 6.ª GEROGLÍFICH.—Com mes miras, menos veus.

Han endevinat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior els caballers: J. B. Basil, Noy del Perruca, Hipòlit Nadal Mallol, E. B. (a) Carme A. Montserrat, Francisco Carré, Joan Puató, Un qu' estima á una María, En Pauet bufó de ca'n Petit, Un taberné del Papiol, Vicens Borrás y Baiges, Enrich Bonagarriga (a) Suat, A. Monclús (Musclus), R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas, M. del Blasi, J. de la Serena, P. del Serra, Un S. J. B. Blanch, y Un que aborreix á una María.

Caballers: Joseph Dolset, Dos tapers tossenchs, Francisco Carré, P. D. S. (a) Demócrata, Miquel Serrats y Camps, F. Cervelló (a) Boletayre, Victorina Santos, Enrich Bonagarriga (a) Suat, y Joan López: No 'ns plau.

Caballers: J. B. Basil, Hipòlit Nadal Mallol, Mr. Germain Lacal, Un qu' estima á una María, Joaquina Pugés, R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas, y Musclus: Anirá un dia ó altre, poch ó molt.

Caballer: Víctor Canigó: Dista molt de ser aprofitable. —Un solidari y companyia: Ens hem enfadat molt. —Miquel Grané: El Noy de la pega hi te més sort. —Ramiro Espinosa W.: Quí sab, potser sí que infuñeix això del humor en que un se troba... —X. X.: Això faria gracia al interessat pero á ningú més. —José Vernis (Breda): No devia tenir prou interés. —Joseph Roger: Té molta rahó, pero ja s'ha tocat tant aquest assumpto! —Antoni Feliu: Es sentidet, pero avuy com avuy no 'ns té utilitat.

—María Prats: Desenganyada del món, tan jova? Cásis! —Andresito: Gracias per la remesa. S'hi farà lo que s'pugui. —J. R. (Pobla de Montornés): No val cap diner. Lo indispensable es que'ls fets que'ns contin tingan verdader interés general y que'ns els expliquin ab concisió y claretat. —S. M., E. D., y J. R. de S.: No podem insertar las cartas que'ns remeten, per diferents motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª